

Bilindiği üzere Yeni YÖK olarak hayata geçirdiğimiz ve en fazla önem verdiğimiz ana projelerimizden birisi üniversitelerimizin ihtisaslaşması konusudur. Bu yolda önemli mesafeler kat ettiğimiz görülmektedir. Elbette bu konunun bir ayağı nasıl ihtisaslaşan üniversitelerimizin belirlenmesi ise diğer ayağı da ihtisas alanlarının belirlenmesidir.

Burada iki nokta öne çıkar. Birincisi bu ihtisas alanlarının ülkemizin kalkınma planları doğrultusunda yer alan hedefleri ve bilim hayatımızın öncelikleri dikkate alınarak oluşturulması. Diğer önemli nokta da belirlenen üniversitelerimizin bu öncelikli alanlardaki yetkinlikleridir.

YÖK olarak, her işte yöntemin de hedefler kadar önemli olduğuna inanıyoruz. Bunun için bu ve benzeri tüm belirleme ve destekleme faaliyetlerimizde liyakat ve ehliyeti bir düstur ve en önemli faktör olarak belirledik.

Bugünkü toplantımızın konusu olan kalkınma planındaki öncelikli sektörler ile araştırma üniversitelerinin eşleştirilmesinde de aynı yöntemi izledik. Bildiğiniz gibi On Birinci Kalkınma Planında yer alan tedbirde

“Araştırma üniversiteleri yetkinlikleri dikkate alınarak öncelikli sektörlerle eşleştirilecek, belirlenen hedeflere ulaşmak için oluşturulan projelere dayalı iş modelleri uygulamaya konulacak ve bu işbirlikleri desteklenecektir.”

hedefi bulunmakta idi. Bu sektörler: Kimya, ilaç, tıbbi cihaz, elektronik, makine-elektrikli teçhizat, otomotiv, raylı sistem araçları ve gıda arzı güvenliği sektörleri idi. Elbette bunların da alt alanları vardı ve bunlar da tarafımızca belirlendi.

Daha sonraki aşamada bu sektörlerle eşleştirilecek üniversitelerin alan/sektör bazında belirlenmesi gerekiyordu. Bunun için Yeni YÖK’ün ana projelerinden olan ihtisaslaşma ve misyon farklılaşması projesi neticesinde Türk yükseköğretim sisteminde yer alan “Araştırma Üniversiteleri” üzerinde bir çalışma yapılması ve üniversitelerimizin yetkinlikleri, kapasiteleri ortaya konulması icap ediyordu. Bu konuda TÜBİTAK tarafından hazırlanan Araştırma Üniversitelerinin Alan Bazında Yetkinlik Analiz sonuçları dikkate alındı.

Elbette alan eşleştirmeleri yapılırken üniversitelerimizin fikirlerinin ve tercihlerinin de alınması önemli idi, bu minvalde onların tercihlerini de aldık.

Üniversitelerimizden tercihleri alındıktan sonra her bir rektörümüzle ayrı ayrı görüşmeler yapıldı.

Netice olarak, izlenen bu bilimsel yöntem sonucu On Birinci Kalkınma Planında yer alan tüm sektörler ve alt alanlar bir veya birden fazla üniversite ile eşleştirildi. Eşleştirilmeyen, açıkta hiçbir alan kalmamıştır. Buna göre:

Kimya alanında; İTÜ, İzmir Yüksek Teknoloji, Ege, Ankara, Selçuk, ODTÜ, Gazi ve Gebze Teknik Üniversiteleri,

İlaç sektöründe; Ankara, Hacettepe, Ege, Erciyes, İstanbul ve İstanbul Cerrahpaşa Üniversiteleri,

Tıbbi cihaz alanında; Boğaziçi, Hacettepe, Gazi, İstanbul, İstanbul Cerrahpaşa Üniversiteleri,

Elektronik alanında; Boğaziçi, ODTÜ, Yıldız Teknik, Gebze Teknik ve İzmir Yüksek Teknoloji Üniversiteleri,

Otomotiv ve Raylı Sistemler alanında; Yıldız Teknik, Gebze Teknik, İTÜ, Çukurova, Uludağ Üniversiteleri,

Makine Elektrikli Teçhizat alanında; İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Yıldız Teknik, Gazi, İTÜ, Çukurova, ODTÜ, Selçuk, İstanbul Cerrahpaşa, Erciyes, Boğaziçi Üniversiteleri,

Gıda Arz Güvenliği alanında; Ankara, Erciyes, Çukurova, Ege, Uludağ, Hacettepe, Selçuk ve İstanbul Üniversiteleri eşleştirilmiştir .

On Birinci Kalkınma Planına göre yapılan bu eşleştirmeler *Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı*'na iletilecektir. Böylece önümüzdeki yıllarda yapılacak yatırım programlarındaki karar alma süreçlerinde üniversitelerin uzmanlık alanlarının dikkate alınması sağlanacaktır.

YÖK tarafından araştırma ve aday araştırma üniversitelerimizin belirlenen ihtisas alanlarıyla ilgili, ortak araştırma merkezi, merkez, bölüm kurmaları teşvik edilecektir. Üniversitenin büyüme rotasında ve kadro taleplerinde bu rapor dikkate alınacaktır.

Aynı ihtisas alanındaki üniversitelerin ortak çalışmalar yapmaları teşvik edilecektir.

Bu çalışmanın bir dolaylı sonucu da Yeni YÖK'ün Türk yükseköğretime kazandırmış olduğu "Araştırma Üniversitesi" olgusu zaman geçtikçe daha da oturmakta, kalkınma planlarında dikkate alınan bir ölçüt olmaktadır. Bu da bu üniversitelerimize elbet daha da farklı misyon ve mesuliyetler yüklemektedir. Sistem artık başarıya endeksli bir şekilde gelişmektedir.

Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç

Yükseköğretim Kurulu Başkanı

Araştırma ve Aday Araştırma Üniversiteleri ile Toplantı

7 Haziran 2021, İstanbul Teknik Üniversitesi Süleyman Demirel Kültür Merkezi